

(A hangsáv indulásával elkezdődik Woody Allen monológja.)

Fekete alapon fehér betűkkel tűnnek elő, majd tűnnek el a rövid stáblista nevei. Csönd. A nevek kitűnnek.

ÁTTÚNÉS

Hirtelen félközeliiben megjelenik Alvy Singer, amint egy humoros monológot ad elő. Kopott zakót visel, hozzá inget nyakkendő nélkül. A háttér sivár.

ALVY

Van egy régi vicc. Két idős hölgy üldögél egy catskillsi hegyi üdülő teraszán. Azt mondja az egyik: „Nahát, hogy itt milyen ócskán főznek!” Mire a másik: „Igen, és milyen kicsi adagokat adnak!” Hát alapvetően én is így vagyok az élettel. Csupa magány, nyomorúság, szenvedés meg boldogtalanság, na és olyan gyorsan elmúlik. A... a másik számomra fontos mondás, amit öö... az emberek általában az egyik Marx fivérnek tulajdonítanak, bár szerintem Freud agyából pattant ki a tudatalattival kapcsolatban, így hangzik, szabadon idézve: „Sosem szeretnék olyan klubhoz tartozni, amelyik egy ilyen alakot, mint én, elfogadna tagnak.” Amióta felnőtt vagyok, ez a vicces mondás határozza meg a nőkhöz való viszonyomat. Khm, mostanában sok furcsa dolgon gondolkozom, mert

negyvenéves lettem, khm, és azt hiszem, ez olyan krízisféle az életemben. Nem is tudom. Arról öö... szó sincs róla, hogy az öregedéstől félnék. Az, tudják, nem jellemző rám. Jó, egy kicsit már kopaszodom, az igaz, de ennél rosszabbat nem nagyon lehet elmondani rólam.

Különben egész jól alakul a dolog. Ahogy öregszem, lassan afelé haladok, hogy olyan virulensen kopaszodó öregúr legyek, nem pedig az az öö... elegánsan őszülő, tudják. Persze lehet, hogy tévedek, aztán egy harmadik típus leszek, olyan, mint azok a nyálcsorgató vén jampecok, akik nejlonszatyorral berobognak egy kávézóba, és ordítva dicsőítik a szocializmust.

(sóhajjt)

Szakitottunk Annie-vel, és, tudják, én... még mindig képtelen vagyok felfogni. Rakosgatom össze a mozaikokat az agyamban, meg önvizsgálatot tartok... hátha rájövök, hogy hol csesztük el. Mert hát egy éve még... khm, nagy szerelem volt köztünk. És tudják... és... és... És nem lettem morózus a dologtól. Nem vagyok depressziós alkat. Nekem... öö...

(nevet)

...alapvetően boldog gyerekkorom volt. Brooklynban nőttem fel a második világháború alatt.

SNITT:

BELSŐ KÉP. ORVOSI RENDELŐ - NAPPAL.
Alvy kisfiúként édesanyja mellett ül a kanapén egy régimódi rendelőben, ahol szerteszt mindenféle eszközök láthatók. A doktor a kanapé mellett áll, a kezében cigarettát tartva hallgatja a panaszokat.

ANYA

(a doktornak)

Teljesen depressziós. Hirtelen tört rá, azóta semmit nem csinál egész nap.

DOKTOR

(bólint)

Mitől vagy ilyen, Alvy?

ANYA

(megböki a fiút)

Mondd el doktor Flickernek.

Az ifjú Alvy csak ül lehajtott fejjel. Az anyja válaszol helyette.

ANYA

Azt hiszem, olvasott valamit, attól van.

DOKTOR

(szippant a cigarettából,
és bólint)

Hm. Szóval olvastál valamit?

ALVY

(továbbra is lehajtott fejjel)
Hogy tágul a világegyetem.

DOKTOR

Tágul a világegyetem?

ALVY

(felnéz rá)

Hát, a világegyetem az a minden,
és ha így tágul, akkor egyszer
szét fog esni, és akkor mindennek
vége lesz!

Az anyja viszolyogva néz rá.

ANYA

(kiabálva)

Mi közöd van neked ehhez?

(megint a doktorhoz fordul)

Nem hajlandó házi feladatot írni!

ALVY

De hát semmi értelme.

ANYA

(felajzottan
gesztikulál)

Ehhez semmi köze a
világegyetemnek! Te itt laksz
Brooklynban. És Brooklyn nem
tágul!

DOKTOR

(szívélyesen néz le
a fiúra)

Sőt, Alvy, még évmilliárdokig nem
is fog tágulni. Nekünk pedig az
a dolgunk, hogy jól érezzük itt
magunkat, amíg itt vagyunk.
(névet)

SNITT:

Totálkép egy házról, mely a fölé épült vidámparki
hullámvasút alatt áll. A sinen a hullámvasút
kocsisora kúszik fel, majd nagy sebességgel siklik
lefelé, miközben a ház egyik ablakán kinyúlik egy
kéz, és kiráz egy rongyot.

ALVY HANGJA

A pszichiáterem szerint
eltúlzom a gyerekkoromról szóló
történeteket, de akár meg is
esküszöm rá, hogy egy hullám...

SNITT:

BELSŐ KÉP A HÁZBAN.

A kisgyerek Alvy az asztalnál ül, levest eszik,
és közben képregényt lapozgat, az apja pedig
a kanapén újságot olvas. A házat megrázkódtatja
a hullámvasút elrobogó szerelvénye.

ALVY HANGJA

...vasút alatt nőtettem fel Brooklyn
Coney Island-i részén. Azt hiszem,
ezért ilyen a személyiségem, ettől
van, hogy egy kissé ideges felnőttem
lettem.

SNITT:

Az ifjú Alvy az ételpultnál állva figyeli, ahogy
három katona – egy közkatona, egy haditengerész
és egy tengerészgyalogos – kart karba öltve
lépked egy buggyos fürdőruhás szőke nővel.
Megfordulnak, és futva közelednek. A lány megáll
a kamera előtt, lehajol, és csókot dob. A standon
felirat: „Steve világhírű rákbüféje. Jéghideg sör!”
A háttérben teljes sebességgel száguldozik
a hullámvasút.

ALVY HANGJA

Tudják, betegesen élénk
a képzeletem. A gondolataim
összevissza ugrabugrálnak,
és ööö... időnként keverem
a kitalációimat a valósággal.

SNITT:

Totálkép egy csomó dodzsemezőről, akik rendkívül
élvezik, hogy sorra nekimehetnek mindenkinek.
Alvy apja pedig középen áll, és irányítja
a forgalmat.

ALVY HANGJA

Apám dodzsemes volt
a vidámparkban.

Megjelenik a képen Alvy, egy dodzsemautót vezet.
Amikor a többi kocsi lökdösni kezdi, Alvy dodzseme
megáll. Az apja egyre csak terelgeti a kocsikat.

ALVY HANGJA

Ott... ott van, látják? Az meg ott
én vagyok. Ha rám jött az
agresszivitás, m-m-m-mindig
beültem egy dodzsembe, azzal
vezettem le.

Alvy kitolat a képből.

BELSŐ KÉP, ISKOLA - NAPPAL.

A kamera sorra mutatja a táblánál álló három
tanárt, akik igen szigorúnak látszanak. A táblán
haladó kréta mindig változik, amikor újabb tanár
jelenik meg. Miközben Alvyt halljuk, az egyik
férfi tanár előbb egy egyenletet ír fel a táblára
($2 \times 10 = 20$), majd egyéb képletekkel folytatja.

ALVY HANGJA

Jól emlékszem az általános
iskolai tanárimra. Tudják, még
egy kis mondásunk is volt: „Aki
nem ért hozzá, az tanítja. Aki
pedig a tanításhoz sem ért, abból
lesz a tornatanár.” És... ööö...
persze akik a világon semmihez
nem értenek, szerintem azok
kerültek hozzánk tanárnak. Az az
igazság...

SNITT:

A régimódi osztályteremben egy tanárnő áll
a gyerekek előtt. Mögötte a táblán felirat:
„Közlekedési Főhatóság”.
A kamera a tanárnő nézőpontjából mutatja az
osztályt: kisgyerekek üldögélnek a padokban.
A gyerek Alvy csak ül középen, miközben körülötte
pezseg az élet; a többiek üzeneteket küldözgetnek,
zörögnek a vonalzójukkal, piszkálják az orrukat,
rágóznak.

ALVY HANGJA

...hogy mindig úgy éreztem,
az osztálytársaim mind idioták.
Például Melvyn Greenglass,
az a malacpofa, meg Henrietta
Farrell, Tökély kisasszony... És...
és persze Ivan Ackerman, aki soha
nem tudta a helyes választ. Soha.

Ivan feláll.

IVAN

Hét meg három az kilenc.

Alvy a fejéhez kap. Egy másik gyerek rápillant,
elfintorodik.

ALVY HANGJA

Már akkor tudtam, hogy mind
balfékek.

A kamera ismét a tanárnőt mutatja, aki bosszúsan
mered a tanulókra.

ALVY HANGJA

Pontosan 1942-ben fedeztem föl,
hogy a lányok...

Miközben Alvy beszél, látjuk, hogy föláll, odalép
egy kislányhoz, és megpusztilja. A lány undorodva
pattan föl a padból, és vadul dörgöli az arcát.
Alvy eközben visszaül a helyére.

ELSŐ LÁNY

(hangosan)

Pfuj, megpusztilt, megpusztilt!

A TANÁRNŐ HANGJA

Ebben a hónapban már másodszor!
Ide gyere!

A tanárnő most már tényleg nagyon mérges. Alvy
föláll és elindul felé. A haragos tanárnő
rámutat. A többi gyerek mind odafordul, hogy
lássa, mi fog történni.

ALVY

Nem csináltam semmit!

TANÁRNŐ

Azt mondtam, ide gyere!

ALVY

De hát nem csináltam semmit!

TANÁRNŐ

Szégyelld magad!

A gyerekek most Alvyre bámulnak, aki - immár
felölttként - a második sor utolsó padjában ül.

Előbb csak a hangját halljuk, majd látjuk is,
ahogy a kamera az osztály hátsó része felé fordul.

A FELNŐTT ALVY

De hát ez csak egészséges
szexuális kíváncsiság volt
a részemről.

TANÁRNŐ

(a kis Alvy ott
áll előtte)

Hatéves kislányoknak még nem
a lányokon jár az eszük.

A FELNŐTT ALVY

(továbbra is
a padban ül)

Nekem igen.

A kislány, akit Alvy megpusztilt, az idősebb
Alvyhez fordul, és hadonászva magyarázni kezd.

ELSŐ LÁNY

Az isten szerelmére, Alvy, még
Freud is beszél a lappangási
periódusról.

A FELNŐTT ALVY

(gesztikulálva)

Hát nekem sosem volt lappangási
periódusom. Nem tehetek róla.

TANÁRNŐ

(a kis Alvy előtte
áll, de nem hozzá szól,
hanem a felnőttet
kérdézi)

Miért nem tudtál úgy viselkedni,
mint Donald?

A kamera átfordul Donald felé, aki magát kihúzza
ül a helyén, majd vissza a tanárnőre.

TANÁRNŐ

No, órála példát vehettél volna!

A KIS ALVY

(a tanárnő előtt
állva)

Mondd csak el, mi lett belőled,
Donald!

DONALD

Egy sikeres ruházati cégem van.

ALVY HANGJA

Na igen. Néha eltűnődöm, vajon mi
lehet ma az osztálytársaimmal.

A képen az egész osztályt látjuk, a gyerekek ülnek
a helyükön, a tanár a táblánál áll. A kisdíákok
egyesével felállnak.

ELSŐ FIÚ

Én a Pinkus Vízvezeték-szerelő
Vállalkozás elnöke vagyok.

MÁSODIK FIÚ

Én zsidó imaköntösöket árulok.

HARMADIK FIÚ

Én régebben heroinfüggő voltam.
Most metadont szedek.

MÁSODIK LÁNY

Én bőrben nyomom az ipart.

SZOBABELSŐ.

Közelkép egy tévéképernyőről, melyen Alvyt
látjuk, aki egy talk show-ban szerepel.
A házigazda, Dick Cavett mellett ül, a másik
oldalán egy tiszt a haditengerészettől.
A beszélgetést sistergő zaj tompítja.

ALVY

A legtöbb osztálytársammal
megszakadt a kapcsolat, nem
tudom, mi van velük. Én komikus
lettem. A seregbe nem vettek föl.
Tudja... ez érdekes, a sorozáson...
ööö... HET minősítést kaptam.

A nézők a stúdióban nevetnek és tapsolnak.

DICK CAVETT

HET?

ALVY

Igen. Ez... ez azt jelenti, hogy
Háború Esetén Tűsz.

A közönség ismét nevetésben tör ki, és ezúttal
velük nevet Dick Cavett és a tiszt is.

SZOBABELSŐ. ALVY SZÜLEINEK HÁZA.

Alvy édesanyja a régimódi ebédlőasztalnál ülve
sárgarépat pucol, és a képből kinézve beszél.

ALVY ANYJA

Te mindig csak a rosszat láttad meg az emberekben. Már az iskolában sem jöttél ki a többiekkel. Sosem tudtál békében élni a világgal. Hiába lettél híres, az sem változtatott azon, hogy a világon senkiben nem bízol.

KÜLSŐ KÉP. MANHATTANI UTCA - NAPPAL.

Tetszetős manhattani utca, a járdán fák sorakoznak, az utca hosszában téглаépületek, köztük egy iskola. Jönnek-mennek az emberek, egyesek csak sétálgatnak, többen szatyrokat cipelnek, mások sietnek a dolgukra. A képen az egyik járdát látni, az utcát, és a túloldali járda egy részét. A következő jelenet elején két járókelő jelenik meg a távolban, eleinte nem lehet felismerni őket, majd ahogy egyre közelebb érnek a kamerához, látjuk, hogy Alvy és legjobb barátja, Rob lépked felénk beszélgetésbe merülve. Végül elhaladnak a kamera mellett, és kísértálnak a képből. A háttérben a forgalom zaja hallatszik.

ALVY

Tisztán hallottam, azt mormogta, hogy zsidó.

ROB

Te nem vagy észnél.

ALVY

Dehogynem. Jöttünk ki a tenispályáról, tudod, a pasi a feleségével meg én, ránézett az asszonyra, aztán mind a ketten felém fordultak, és a pasi azt mormolta: „zsidó”.

ROB

Alvy, te paranoiás vagy.

ALVY

Mi...? Már miért lennék para...? Figyelj, az ilyesmit én mindig meghallom. A minap együtt ebédeltem pár NBC-s sráccal a Jeedben. Kérdeztem, mit esznek. Mire Tom Christie azt mondja, ő bekap egy Jeed-rákot. Érted, nem egy Jeed-féle rákot, hanem Jeed-rákot. Vagyis zsidrákot. Zsidót. Érted. Egy zsidrákot.

ROB

Ugyan Max, te összevi...

ALVY

Ne szólíts Maxnek.

ROB

Miért, Max? Remekül illik hozzád ez a név. Szóval, Max, te mindenben összeesküvést látsz.

ALVY

Ez nem igaz! Múltkor például bementem a lemezboltba. Ezt hallgasd meg! Szóval van ott egy olyan nagydarab, szőke, katonasérós eladó, aki elég furcsán néz rám, és somolyogva azt mondja: „Á, igen, most a héten épp Wagner-vásár van.” Wagner, Max, Wagner. Tudom én, miért mondta olyan jelentőségteljesen, hogy Wagner.

ROB

OK, Max. Irány Kalifornia, Max.

ALVY

Á.

ROB

Lelépünk ebből az eszelős városból.

ALVY

Az kizárt, Max.

ROB

Irány a napfényes Los Angeles.
Úgyis ott az igazi show biznisz,
Max.

ALVY

Én nem tudnék innen elmenni.
Egyfolytában ezzel jössz nekem,
de én nem akarok olyan városban
élni, ahol a civilizáció legfőbb
vívmánya az, hogy pirosnál szabad
jobbra kanyarodni.

ROB

(az órájára néz)

Na jó, Max, akkor felejtsük is el.
Nem késel el a randiról
Annie-vel?

ALVY

A Beekman előtt találkozunk.
Szerintem még van pár percem,
odaérek. Vagy nem?

KÜLSŐ KÉP. BEEKMAN FILMSZÍNHÁZ - NAPPAL.

Alvy a mozi üvegajtaja előtt áll, mögötte az ajtó
túloldalán a jegyszédő. A városi forgalom zaját,
kocsik dudálását halljuk, mialatt Alvy ide-oda
nézelődve várja Annie-t. Fekete bőrzakós férfi
lépked a járdán, és egyszerre megtorpan Alvy
előtt. Ránéz, aztán továbbindul. Pár lépés után
ismét megáll, és újra szemügyre veszi Alvyt.
Ő elfordul, majd megint a férfira pillant.
A férfi egyre csak bámulja. Alvy megvakarja
a fejét, körülnéz, nem jön-e Annie, igyekszik
tudomást sem venni a férfiről, aki továbbra is
csak bámulja, majd végül odalép hozzá.

ELSŐ FÉRFI

Hé, nem láthattam én magát
a tévében?

ALVY

(bólint)

Nem. Na jó, párszor. Igen,
néhányszor láthatott.

ELSŐ FÉRFI

Hogy hívják?

ALVY

(megköszörüli
a torkát)

Úgysem emlékszik rám. Nem
érdekes. Mit számít, hogy hívnak?

ELSŐ FÉRFI

Igen, láttam... ööö... aaa... aaa
Johnny Carson Show-ban volt,
igaz?